

omstændigheder, de Konjunkturer, som fandt Sted, dengang Privatbanken indlød sig paa dette Jernbaneforetagende, vare af en ganske anden Art end de, der fandt Sted nogle Aar efter, da de bleve nødte til at reise Penge og afhænde de Obligationer, de laa inde med. Det er derfor meget rimeligt, at de saavel kunne have tabt ved Salget af deres Obligationer eller Aktier som ogsaa, at de kunne have mistet andre Fordele, som de havde gjort Regning paa, men det kommer os ikke det Allermindste ved. Skulde vi gaa dertil, vilde vi komme til at forbyde os i alle mulige private Selskabers og private Entreprenuers Anliggender, og det maa virkelig siges at ligge udenfor Lovgivningsmagten og Statskassen. Men jeg skal forøvrigt tillade mig at fremsætte en vis Lov om, hvorvidt de desuden have tabt ved de Transaktioner, der stode i Forbindelse med de lolland-falsterfke Baner. Thi selv om dette paagjældende Selskab ikke har tjent, er der tjent meget betydelige Summer paa Statskassens Beføstning ved Anlægget af de lolland-falsterfke Baner, særlig ved den falsterfke Bane paa Grund af dens Forbindelse med den nordvestjællandske Bane. Det har oftere været fremdraget her i Thinget og der har været yttret levende Beklagelse fra mange Sider her i Thinget over den Naade, hvorpaa Staten dengang havde overladt de paagjældende Entreprenuer at spille med de Penge, Staten havde stillet til Naadighed for Anlægget af den nordvestjællandske Bane, saaledes at denne nordvestjællandske Bane blev Staten meget dyrere eller rettere sagt blev det sjællandske Jernbaneselskab meget dyrere, end den ellers vilde være bleven, hvoraf saa atter følger, at de sjællandske Baner nu blive Statskassen saa meget dyrere, end de ellers vilde være blevene, hvormeget er naturligtvis vanskeligt at sige nøjagtigt, men det løber op til ikke saa faa hundrede Tusinde Kroner. Disse Penge tilfløde, om ikke det Selskab, som har anlagt de lolland-falsterfke Baner, saa dog Mænd, som stode i Forbindelse dermed, og naar der er Tale om at stille moralsk Krav til Statskassen, tror jeg, at det er mindre berettiget fra et saadant Selskabs Side. Men der er en anden Side af Sagen, som man paa ingen mulig Naade tør lade ude af Betragtning. Ifølge det foreliggende Lovforslag er det jo den Garanti, som er fastsat i § 5 af Lov af 1872, som skal udvides til at gjælde 400,000 Kr. foruden de 3,840,000 Kr., hvilte den allerede omfatter. Ifølge den samme § 5 skal Statskassen ved den omhandlede Garanti dækkes af en Forstærkningsfond, som skulde omfatte 20 pCt. af Anlægskapitalen, og om denne Forstærkningsfond er det i Loven sagt, at Garantien i intet Tilfælde, selv om Banen blev mere end 9 Mile lang, maa overstige et Beløb af 2,000,000 Kr. Der har Staten udtrykkelig ligeoverfor den paagjældende Forstærkningsfond paa-

taget sig den Forpligtelse, at den ikke skal tilsvare Mere end 4 Millioner eller Rente deraf. Efter den foreliggende Lov vil imidlertid disse 4 Millioner blive forøgede med 240,000 Kr., og derved gjøre vi Forstærkningsfondens Ciere en aldeles afgjort Uret. Jeg veed ikke nøie, hvorledes Forstærkningsfondens Status er for Dieblirket, den nyeste Meddelelse derom, som jeg kender, findes i Statskalenderen for iaar, men den angiver Status ved Udgangen af Aaret 1878. Dengang var Forstærkningsfondens, som oprindeligt havde været 1,040,000 Kr., allerede reduceret til 649,111 Kr. 25 D., og da Garantien Birkfomhed og følgelig Forstærkningsfondens Forpligtelse er begyndt at løbe fra 1ste Juli 1874, vil det ses, at altsaa for de 4½ Aar var over en Trediedel af Forstærkningsfondens allerede forbrugt, og det maa herester antages, at det allerede nu er gaaet ned under 600,000 Kr. Vil man nu vedtage denne Lov, saaledes som den foreligger, vil Følgen blive den, at Forstærkningsfonden vil paa eet Bræt tabe 80,000 Kr. Rentegarantien for de 400,000 Kr., som Loven omfatter, skal jo begynde fra 1ste Oktober 1875, og da Rentegarantien for 400,000 Kr. er 16,000 Kr. om Aaret, vil det altsaa den 1ste Oktober 1880, for et Tidsrum af 5 Aar, være 80,000 Kr. Det er slet ikke Staten, der kommer til at betale de 80,000 Kr., men det er Forstærkningsfonden, i alt Fald kommer Staten kun til at lægge dem ud, og saa tager den dem igjen af Forstærkningsfonden, det vil sige, af Grundeierne paa Lolland og Falster. Hvad de 160,000 Kr. angaar, da har Staten ifølge den bestaaende Lov en moralsk Ret, kan man sige, til at paalægge Grundeiere paa Lolland og Falster dette Offer. Hvad angaar de 32,000 Kr. af Rentegarantien, vil Forstærkningsfondens Cier altsaa ikke kunne belage sig, thi ifølge den bestaaende Lov ville de være forpligtede til at bære Rentegarantien af det Beløb, som var medgaaet til at omdanne den bestaaende Bro over Guldborgsund, Chr. d. 9des Bro, men for de 240,000 Kr.s Vedkommende, som altsaa omfatter Rentens Beløb 48,000 Kr. for 5 Aar, har Staten ikke nogen som helst moralsk Ret, jeg vil ikke bestemt paastaa, at den ikke mulig kan have en juridisk Ret, men en moralsk Ret har den ikke til at paalægge Forstærkningsfonden dette Beløb. Vi gjøre en stor Uret mod Forstærkningsfondens Ciere ved yderligere at forringe den nedgaaende Forstærkningsfond og saaledes skyde det Tidspunkt endnu længere ud i Fremtiden, da mulig Forstærkningsfondens Ciere kunne faae deres Kapitaler disponible. Det er dette Hensyn til Forstærkningsfondens Ciere, til de Grundeiere paa Lolland og Falster, der have tegnet Forstærkningsfonden, som fuldt vel maa veie op mod den meget tvivlsomme moralske Forpligtelse, som fra den sidste ærede Talers som fra den høitærede Ministers Side er